

Görkəmli ziyalı Qənbər Qurbanovu xatırlayarkən

Parlaq ziyalı, təcrübəli siyasi xadim Qənbər Heydər oğlu Qurbanov 1923-cü ilin mart ayında Naxçıvan MR-nın Babək rayonunda anadan olmuşdur. Natamam orta təhsilini başa vurduqdan sonra həmyaşid olduğu ulu öndər Heydər Əliyevlə birlikdə məktəbdə təhsil almış, sonradan Gəncə şəhər Kənd Təsərrüfatı İnsti-tutunu və Bakı Ali Partiya məktəbini bitirmişdir.

Böyük Vətən müharibəsi illərində ordu sıralarına qatılıraq döyüslərdə iştirak etmiş, “İgidliyə görə” medalı ilə təltif edilmişdir. 1952-ci ildə ehtiyatda olan zabit kimi yenidən ordu sıralarına çağırılıraq hissə komandirinin siyasi işlər üzrə müavini vəzifəsində xidmət etmişdir.

Gənc yaşlarında ayrı-ayrı orta məktəblərdə müəllim, məktəb direktoru vəzifələrində çalışmış sonralar partiya işinə irəli çəkilərək Naxçıvan şəhər, rayon partiya komitələrində rəhbər vəzifələrə, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin katibi vəzifəsinə seçilibərək on ilə yaxın həmin vəzifədə işləmişdir. Bir neçə çağırış Naxçıvan MR Ali Sovetinin deputatı seçilmişdir. Bir çox orden və medallarla təltif edilmişdir. Qənbər müəllim gəniş əhatəli elmi potensialı, zəngin dünyagörüşünə malik şəxsiyyət idi. Qədim zamanlardan sovetlər dövrünə qədər Naxçıvanın tarixini mükəmməl biliirdi.

Qənbər Qurbanov fəaliyyət göstərdiyi illərdə daim çalışardı ki, irəli çəkdiyi kadrlar vətənini, xalqını qanı, canı qədər sevsin, savadlı, sanballı olsun, işinin öhdəsindən layiqincə gəlsin və şəffaf əməllərinə görə el içində kifayət qədər nüfuzu olsun. Bunu bilənlər və bu proseslərin şahidləri daha yaxşı bilirlər ki, həmin illər Qənbər Qurbanovun gərgin zəhməti sayəsində Muxtar Respublikada çox etibarlı kadr korpusu formalaşmışdır.

Bu yazının müəllifi kimi nəzərə çatdırmaq istəyirəm ki, bir zamanlar keçmiş partiya, sovet orqanlarında mən də məsul vəzifələrde tömsil olunmuşam, çoxlu sayıda məruzələr, çıxışlar yazmışam. Günlərin birində partiya arxivində araşdırılmalar aparar-

kən xoş təsadüfdən Qənbər Qurbanovun vilayət partiya komitəsinin plenumunda öz dəsti, xətti ilə yazdığı çıxışına rast gəldim.

Yazılan çıxış sözünə əsl mənasında məni heyrətləndirmişdi. Onun bütün çıxışları məzmunlu, səlis və əhatəli olardı. Mən onda anladım ki, Qənbər Qurbanov özünə çıxış yazımağı özündən savayı heç kimə etibar etmir və kiminsə yazdığını çıxışı da bəyənmirmiş. Qənbər müəllim dünya şöhrətinə meyl edən insan deyildi. O, dəbdəbəni, təmtəraqı sevməzdi. Sadəlik, səmimiyyət onun gündəlik həyat tərzini idib və bu xüsusiyətləri də həmisi ona ucalıq gətirərdi. Onun qəlbəni sənki qurub yaratmaq, insanlara qayğı, diqqət, yaxşılıq etmək eşqi ilə döyüñürdü. Onun xeyir-duası ilə yüzlərlə xəstə şəfa, dağılmağa məruz qalan çoxlu sayıda ailələr nicat tapmışdı. O, kimsəsizlərin kimsəsi, tərəfsizlərin, haqqın tərəfindəydi. Onun insanpərvərliyinə, humanistliyinə, insanlara qayğı və diqqətinə yaxından bələd olan şəxs kimi düşüncərim məni vadar edir deyim ki, XII əsrərə yazılıb-yaratmış şeyx baba-mız Nizami Gəncəvi bu misralarını sənki Qənbər Qurbanova ithaf etmişdir:

“Çalış öz xalqının işinə yara, Geysin əməlinlə ellər zərxara”

1983-cü ildə Qənbər Qurbanovun 60 yaşı tamam olundu. O, istəsəydi yubileyini Muxtar Respublika səviyyəsində keçirdə bilərdi. Lakin o, sadəlik nümunəsi göstərərək 60 illik yubileyini doğmaları ilə öz evində qeyd etmişdi. Yubileyindən də bir ay sonra gözlənilmədən, heç kimə əzab-əziyyət vermədən dünyasını dəyişmiş, övladlarının və doğmalarının ciyində son mənzilə yola salılmışdır.

Qədim şərq məsələlərinin birində deyildiyi kimi “adam var dünyasını dəyişəndə evdən gedir, adam da var eldən gedir”. Naxçıvan ziyahları-nın dayağı Qənbər Qurbanov el aq-saqqalı kimi sözün həqiqi mənasında eldən getmişdir.

Sirr deyil ki, hər birimiz Allahın bəxş etdiyi gödək ömrü payını yaşıyırıq. Qənbər müəllim də cavan ikən

həyata əlvida dedi. Düşünürəm ki, bu vaxtsız itkiyə üzülmək də lazımsızdır. Belə demək mümkündür ki, 100 il yaşayıb illər xəstəsi olub əziziyət çəkməkdənse və ailəni, doğmalarını təngə gətirməkdənse ən xoşbəxt ölüm 60 yaşıdır. Dahiler dahisi Hüseyin Cavid əsərlərinin birində qeyd edib ki, “xəstə yaşam ömrə yamaqdır”.

Naxçıvan ictimaiyyətinin ahil yaşlı nümayəndləri bu gün də Qənbər Qurbanovu yad edirlər, ruhuna dualar oxuyurlar, adını uca, ruhunu əziz tuturlar. Hər şeydən önce ona görə ki, vəzifələrde işləyərkən onun heç kimə pisliyi, yamanlığı keçməmişdi. Onsuz da yaşadığımız dünya gəlimli-gedimli, son ucu ölümlü dün-yadır. Hər qaranlıq gecənin aydın səhəri, hər günoşlu gündüzün zülməti var. Məhsəti Gəncəvi rübaiinin birində necə gözəl vəsf edib:

“Bu dünya bir sıniq kuzəyə bənəzər, Suyu gah şirindir, gah da ki, zəhər”

Bu kiçik həcmli yazımı Qənbər müəllimin anadan olmasının 100 illiyi münasibəti ilə ərsəyə gətirməyi özümə mənəvi borc bildim və çalışdım ki, məqalə onun adına, ruhuna layiq olsun. Qənbər Qurbanovun əziz xatırəsi doğmalarının, yaxınlarının və onu tanyanların qəlbində əbədi yaşıyacaq.

Allah rəhmət eləsin, ruhu şad olsun, nur içində yatsın!

Tofiq İsmayılov